

ГЛАВЕН ПРОКУРОР
НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

София 18.04. 2001 г.

№ 2490/2001 г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

№ 7/К.9.7/2001
Дата 18.04.2001

Н. Г. Н. Делгед
Да се разгледа за
всички съдии
18.04.2001 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ТУК

СТ А Н О В И Щ Е

ОТНОСНО: искането за установяване противоконституционност
на ЗИД на ЗДДБДС по конст.д.№ 7/2001 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

В съответствие с въпросите, формулирани с определението Ви от 29.03.2001 г. по конституционно дело № 7/2001 г., изразявам следното становище:

1. Като цяло Законът за изменение и допълнение на Закона за достъп до документите на бившата държавна сигурност (ДВ, бр.24/2001 г.) не противоречи на разпоредбите на чл.4, ал.1, чл.87, ал.1 и чл.88, ал.1 от

Конституцията. Законът е приет на две гласувания, извършени на две отделни заседания, което е в съответствие с конституционните разпоредби. След като преди второто гласуване законопроектът е внесен в Народното събрание от водещата комисия (чл.68, ал.2 от ПОДНС), не може да се твърди, че е нарушено изискването на чл.87, ал.1 от Конституцията. Преценката за конституционносъобразност на атакувания закон следва да се даде единствено с оглед нарушаването на конституционни разпоредби, а не и на разпоредби на други нормативни актове, в който смисъл е и трайната практика на Конституционния съд (Реш.№ 3/91 г., Опр.№ 2/92 г., Реш.№ 4/95 г., Реш.№ 5/98 г.).

2. ЗИДЗДДБДС като цяло, както и атакуваните разпоредби поотделно, не противоречат и на разпоредбите на чл.4, ал.2, чл.6, ал.2, чл.32, чл.38 и чл.56 от Конституцията (с изключение на § 5 в частта му относно чл.3, ал.2, б."е" от Закона). В него са предвидени механизми за защита на достойнството и правата на личността – чл.2, чл.3, ал.2 и ал.4, чл.5а, чл.6, ал.3, чл.6а, ал.4, чл.9 и т.н. Със Закона не се създават никакви привилегии, основани на каквито и да било критерии (а не само тези по чл.6, ал.2 от Конституцията). Публикуването на доклада по чл.6, ал.1 във вр. с чл.3, ал.1, т.3 от Закона не може да се квалифицира като “преследване” по смисъла на чл.38 от Конституцията. Имената на лицата по чл.3, ал.1, т.2 от Закона не се разкриват поради техните убеждения (които са без всякакво значение), а само ако тези лица са извършвали дейност като щатни или нещатни служители на бившата Държавна сигурност или бившето Разузнавателно управление на Генералния щаб, или са се облагодетелствували от тях. Срещу неправомерно включване на имена на лица в доклада по чл.3, ал.1, т.3 от Закона е предвидена защита по общия исков ред – чл.6г, поради което не е налице и нарушение на чл.56 от Конституцията.

Необходимостта от проверка на определени категории лица за принадлежност към бившата Държавна сигурност и бившето Разузнавателно

управление на Генералния щаб е въпрос на целесъобразност, който се преценява от законодателя – Реш.№ 10/97 г. на Конституционния съд.

3. ЗИДЗДДБДС не противоречи и на чл.8, чл.117 и сл. и чл.153 от Конституцията. С § 7, в частта му относно новия чл.4г, е предвидено дейността по разкриване на имената на българските граждани, които са били щатни или нещатни сътрудници на бившата Държавна сигурност или на бившето Разузнавателно управление на Генералния щаб или облагодетелствани лица от бившата Държавна сигурност или от бившето Разузнавателно управление на Генералния щаб да се извършва от комисия, която е независима от изпълнителната власт и не е излъчена от представители на управляващата или други политически партии. В този смисъл законодателят се е съобразил и със становището на Конституционния съд, изразено в мотивите към Реш.№ 10/97 г. Предвидените в чл.4г, ал.2, т.2 и 3 от Закона правомощия на председателя на ВКС и на Главния прокурор по никакъв начин не засягат независимостта на съдебната власт. Регламентирането на начина на конституиране на комисията по чл.4г от Закона така, че да се осигури нейната независимост от изпълнителната власт, е въпрос на законодателна преценка за целесъобразност. Няма пречка на председателя на ВКС и на Главния прокурор да се възлагат отделни правомощия със специални закони. Действително това са конституционно предвидени органи, но техните правомощия не са подробно и изчерпателно регламентирани в Конституцията.

4. Разпоредбата на § 5 от ЗИДЗДДБДС в частта му относно чл.3, ал.2, б."е" от Закона, досежно думите: "или срещу него има или е имало образувано и прекратено впоследствие предварително производство за такова престъпление" противоречи на чл.4, ал.1, чл.31, ал.3 и чл.32, ал.1 от Конституцията. Обстоятелството, че срещу дадено лице е водено наказателно производство, не може да се тълкува в негова вреда, след като

наказателното производство е прекратено. Наказателната противоправност на поведението на гражданите се установява само с влязла в сила присъда. Лицата, които не са признати за виновни и осъдени с влязла в сила присъда, следва да бъдат в едно и също положение, независимо дали срещу тях е било водено наказателно производство или не. Разпоредбата противоречи и на чл.117, ал.2 от Конституцията, тъй като поставя под съмнение правомерността и справедливостта на съответните актове за прекратяване на наказателното производство, постановени от органи на независимата съдебна власт.

ГЛАВЕН ПРОКУРОР:
Главен
прокурор
(Никола Филчев)

